

महाराष्ट्रनिर्वाचनम्- वस्त्रोद्यानम् कार्पास-कृषकाणां समृद्धेः मार्ग प्रशस्तं करिष्यति-प्रधानमन्त्री

हिमसंस्कृतवार्ताः महाराष्ट्र।

भारतीयजनतापार्टीति दलस्य वरिष्ठो नेता प्रधानमन्त्री च नरेन्द्रमोदी उक्तवान् यत् केन्द्रसर्वकारेण अमरावत्यां टेक्सटाइलपार्क इति वस्त्रोद्यानस्य आधारशिलां स्थापयित्वा कार्पासोत्पादकाणां कृषकाणां कृते उद्योगाणां आधारभूतसंरचनायाः प्रवर्धनं कृतम्। श्रीमोदी अवदत् यत् वस्त्रोद्यानम् कार्पासकृषकाणां समृद्धेः मार्ग प्रशस्तं करिष्यति। अकोलायां विदर्भ-क्षेत्रस्य स्वीयां प्रथम-निर्वाचनसभां सम्बोधयन् श्रीमोदी अवदत् यत् तृतीयकार्यकाले तस्य सर्वकारेण कोट्यावत् रूप्यकाणां मूल्यानां नैकाः विकासपरियोजनाः समारब्धाः। यासु महाराष्ट्र बहवः आधारभूत-संरचना-परियोजनाः सम्मिलिताः सन्ति। सः विदर्भसिञ्चन-परियोजनायां महत्त्वं प्रकाशितवान्। प्रधानमन्त्री अवदत् यत् प्राक्तन् महाविकासघाडी-सर्वकारेण देवेन्द्रफडणवीस-सर्वकारस्य महत्त्वाकांक्षिणः सिञ्चनपरियोजनाः स्थगिताः। राज्ये महायुतिगतबन्धनस्य पुनः सत्ताप्राप्तेः अनन्तरं वैनगंगा नलगंगा अथ पेनगंगा इन्टरलाईन इति परियोजनायां स्वीकृता। इयं परियोजना नागपुर, वर्धा मण्डलं च समेत्य पश्चिम विदर्भस्य सर्वाणि पञ्च मण्डलानि सिञ्चनप्रणाल्याः आधीना भविष्यति।

श्रीमोदिना एतदपि सूचितं यत् तस्य सर्वकारेण मराठीभाषा शास्त्रीयभाषायाः श्रेण्यां सम्मिलिता। येन महाराष्ट्रस्य प्रतिष्ठा उन्नताभवत्। अवधेयं वर्तते यत् अस्मिन् मासे विंशतिः दिनाङ्के राज्ये मतदानं भविष्यति।

झारखण्डनिर्वाचनम्-

अनुसूचितजनजातयः

अनुसूचितजातयः अन्ये च

वंचितवर्गाः देशस्य बहुमतं

जनयन्ति-काङ्ग्रेसनेता राहुलगान्धी

हिमसंस्कृतवार्ताः। झारखण्डे विधानसभा

निर्वाचन प्रचाराभियानं तीव्रगत्यां प्रचलति।

एनडीए-I.N.D.I.A इत्येतयोः नेतारः

स्वपक्षस्य प्रत्याशिनो पक्षे मतदातृन्

आकर्षयितुं राज्ये जनसभाः कुर्वन्ति।

पलामू नगरस्य छतरपुरे एकां निर्वाचनसभां

सम्बोधयन् भाजपा-दलस्य वरिष्ठो नेता

अमितशाहः उक्तवान् यत् काङ्ग्रेसनेता

राहुलगान्धि ओबीसी, दलित,

आदिवासीविरोधी अस्ति। अपरत्र काङ्ग्रेस

नेता राहुलगान्धी भाजपा-दलस्यकर-

नीतीनाम् आलोचनां कृतवान्, उक्तं च यत्

भाजपा नेतृत्वे निर्धनानाम् अपेक्षया धनिः

अनुकूलतां भजन्ति। धनवाद-मण्डलस्य

बाघमारा-नगरे निर्वाचनसभां सम्बोधयन्

राहुलगान्धी आरोपितवान् यत् अनुसूचित

जनजातयः अनुसूचितजातयः अन्ये च

वंचितवर्गाः देशस्य बहुमतं जनयन्ति, परन्तु

तेषां सर्वकारीय-संस्थासु पर्याप्तरूपेण

प्रतिनिधित्वं नास्ति।

बिहारात् प्रत्यागन्तृणां यात्रिणां कृते पूर्वी-मध्यरेलवे सम्भागः षड्-चत्वारिंशदुत्तर-चतुः शत विशेष रेलयानानां सञ्चालनं करिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ताः। पूर्वी-मध्यरेलवे सम्भागः छठ पूजायाः अनन्तरं बिहारात् प्रत्यागन्तृणां यात्रिणां सम्मर्दं निधाय आगामि पञ्चदश-दिनावधौ षड्-चत्वारिंशदुत्तर-चतुः शत विशेष रेलयानानां सञ्चालनं करिष्यति। यात्रिणां सुविधाय एतेषां विशेष-रेल-यानानां सञ्चालनं गतदिनात् आरब्धम्। रेलविभागस्य मुख्य-जनसम्पर्काधिकारी सरस्वती चन्द्रः अवोचत् यत् अस्मिन् वर्षे यात्रिणां समेधितां सङ्ख्यां निधाय गतवर्षस्य तुलनायां सप्ततितोधिकानि अतिरिक्त-रेलयानानि सञ्चाल्यन्ते। सुगम-प्रबन्धनाय पटना-दानापुर- राजेन्द्रनगर-समस्तीपुर-प्रभृति-प्रमुख रेल-स्थानकेषु विशेष-व्यवस्थाः सन्ति।

सर्वकारेण हज- यात्रां सुगमां कर्तुं प्रावधानानि कृतानि

हिमसंस्कृतवार्ताः। सर्वकारेण हज-यात्रां सुगमां विधातुं डिजिटल इति आङ्गिकाधारभूत संरचनायां महत्त्वपूर्ण परिष्कारं कृत्वा नैके पदक्षेपाः समुत्थापिताः। एतैः पदक्षेपैः महिलानां समानता समेधिता। येन अधिकाः महिलाः स्वतन्त्र-रूपेण हज-यात्रायां गन्तुं शक्नुवन्ति। विशेषतया न्यूनाय-युतेभ्यः हज- यात्रां सुगमां कर्तुं प्रावधानानि कृतानि। महिलाभ्यः सुगम्यतां भद्रतरां कर्तुं हज यात्रि-सहायता-कार्यक्रमः आरब्धः।

भारतस्य पंकज आडवाणी कतर-देशस्य दोहायां आई.बी.एस.एफ. इति विश्व बिलियर्डस् प्रतिस्पर्धा विजितवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतस्य पंकज आडवाणी कतर-देशस्य दोहायां आई.बी.एस.एफ. इति विश्व बिलियर्डस् प्रतिस्पर्धा विजितवान्। निर्णायक-स्पर्धायां तेन इंग्लैण्डस्य रॉबर्ट हॉल इत्यसौ पराजितः। शृङ्खलायां भारतस्य सौरभ- कोठारी कांस्य पदकं विजितवान्।

हरमनप्रीतसिंहेन ऐषमः एफ. आई.एच. प्लेयर ऑफ द ईयर इति पुरस्कारः विजितः

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतीय-पुरुष-हॉकी-दलस्य नायकः हरमनप्रीत सिंहेन ऐषमः एफ. आई.एच. प्लेयर ऑफ द ईयर इति पुरस्कारः विजितः। सममेव प्राक्तन् हॉकी क्रीडकः पी.आर. श्रीजेशः गोलकीपर ऑफ द ईयर इति पुरस्काराय चितः। हरमनप्रीताय श्रीजेशाय च गतदिने ओमाने ऊनपञ्चाशो एफ. आई.एच. वैधानिक कांग्रेस इत्यनेन सम्मानः प्रदत्तः। द्विवारम् ओलम्पिक क्रीडासु कांस्य पदकं विजेता हरमनप्रीतेन निजश्रेण्यां प्रतिशतं त्रिषष्टिमिताधिकम् अथ च श्रीजेशेन प्रतिशतं द्विषष्टिमिताधिकं मतं प्राप्तम्।

सुभाषितम्
प्रजासुखे सुखं राज्ञः
प्रजानां च हिते हितम्।
नात्मप्रियं हितं राज्ञः
प्रजानां तु प्रियं हितम्।।
(अर्थशास्त्र- १/१९/४०) अर्थात्-
प्रजा के सुख में ही राजा का सुख
और प्रजाओं के हित में ही राजा
को अपना हित समझना चाहिए।
आत्मप्रियता में राजा का हित नहीं
होता है, प्रजाओं की प्रियता में ही
राजा का हित होता है।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रे प्राप्तेयर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest himsanskritvartah Daily
Sanskrit Newspaper every day, write
Hello on 7876636263 Whatsapp number

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

टाटा वर्यस्य देहावसानस्य एकमासः अभवत् किन्तु तस्य अनुपस्थितिः समाजस्य प्रत्येकस्मिन् क्षेत्रे वर्तते- प्रधानमन्त्री

हिमसंस्कृतवार्ताः। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी उक्तवान् यत् उद्योगपतिः समाजसेवी च रतन टाटा वर्यस्य जीवनं प्रेरयति यत् नेतृत्वं न केवलं निजोपलब्धिभिः अपितु अत्यन्तं दुर्बलानाम् परिचर्यायाः क्षमताधारेण माप्यते। एकस्मिन् OPED इति राष्ट्रियदैनिकपत्रे श्रीमोदी अवदत् यत् रतन टाटा वर्यस्य देहावसानस्य एकमासः अभवत् किन्तु तस्य अनुपस्थितिः समाजस्य प्रत्येकस्मिन् क्षेत्रे न केवलं राष्ट्र अपितु सम्पूर्ण विश्वस्मिन् अनुभूयते। प्रधानमन्त्रिणा रतनटाटा वर्यस्य योगदानस्य स्मरणं विधाय उक्तं यत् विगतेषु केषुचित् वर्षेषु टाटा देशस्य स्टार्टअप पारिस्थितिकी तन्त्रस्य मार्गदर्शनाय प्रसिद्धः अभवत्

वस्तुसेवाकरस्य (GST) वञ्चनं स्थगयितुं बृहत् निर्णयः, हिमाचलसर्वकारः सॉफ्टवेयरं क्रेतुं धनं दास्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। हिमाचले वस्तुसेवाकरस्य (GST) वञ्चनं निवारयितुं राज्यसर्वकारेण महत् पदं कृतम्। आधारप्रमाणीकरणाय सॉफ्टवेयरक्रयणार्थं सर्वकारेण बजटं प्रदत्तम्। अधुना आबकारीकरविभागः सॉफ्टवेयरस्य साहाय्येन जीएसटीपञ्जीकरणं कुर्वतीनां कम्पनीनां आधारपत्राणां परिचयं करिष्यति। हिमाचले आधारप्रमाणीकरणं विना वस्तुसेवाकरं (जीएसटी) संख्या पंजीकृता न भविष्यति। आगामिसप्तद्वये अस्य सॉफ्टवेयरस्य क्रयणं भविष्यति, तदनन्तरं आधारविभागः हिमाचले जीएसटीपञ्जीकरणाय आगच्छन्तं आवेदनपत्रं सॉफ्टवेयरद्वारा अद्यतनं करिष्यति। अस्याः प्रणाल्याः प्रवर्तनेन अनुकृतपञ्जीकरणे पूर्णतया प्रतिबन्धः भविष्यति। उल्लेखनीयं यत् हिमाचले प्रायः २०० अनुकृतकम्पनीनां पञ्जीकरणं प्रकाशितम् अस्ति। एतेषां कम्पनीनां पञ्जीकरणार्थं येषाम् आधारपत्राणां उपयोगः कृतः, तेषु अधिकांशः सामान्यवर्गस्य एव अस्ति। भविष्ये एकदा सॉफ्टवेयरद्वारा पञ्जीकरणप्रक्रिया आरभ्यते तदा एतादृशाः अनुप्रयोगाः चिह्निताः भविष्यन्ति। हिमाचले जीएसटी पञ्जीकरणसत्यापनस्य द्वितीयं अभियानं सम्पन्नम् अस्ति। अधुना अस्मिन् शङ्किताः प्राप्ताः कम्पनीभ्यः विवरणानां संग्रहः कृतः अस्ति। प्रथमे अभियाने प्रायः १०.५ कोटिरूप्यकाणां वञ्चनं ज्ञातम्। भविष्ये जीएसटी पञ्जीकरणार्थम् आवेदनं कुर्वताम् आवेदकानां परितारिकासकैः, अङ्गुलिचिह्नं आधारसत्यापनं च माध्यमेन बाह्यराज्यसंस्थाभिः परीक्षणं भविष्यति। एतदतिरिक्तं मुखपठनाय जालपुटस्य उपयोगः भविष्यति। एषा व्यवस्था आरभ्यते एव हिमाचलं देशस्य चतुर्थं राज्यं भविष्यति यत्र बायोमेट्रिक आधारप्रमाणीकरणं अनिवार्यं कृतम् अस्ति। एषा योजना सर्वप्रथमं गुजरातदेशे आरब्धा। तदनन्तरं तत्रत्याः राज्यसर्वकाराः आन्ध्रप्रदेशे उत्तराखण्डे च आधारप्रमाणीकरणस्य व्यवस्थां कृतवन्तः एव। अद्यकाले देशे सर्वत्र चालितस्य द्वितीयस्य ड्राइवस्य अनुकृतपञ्जीकरणस्य हिमाचलस्य केन्द्रात् संकटस्य संकेताः प्राप्ताः। राज्ये जीएसटी-पञ्जीकृतानां २०० कम्पन्यः शङ्किताः इति ज्ञात्वा केन्द्रसर्वकारेण तेषां अन्वेषणस्य आदेशः दत्तः। अपरपक्षे आबकारीकरविभागस्य अधिकारिणां मते आधारप्रमाणीकरणाय सॉफ्टवेयरस्य आवश्यकता वर्तते। अस्य सॉफ्टवेयरस्य क्रयणार्थं महत् बजटस्य आवश्यकता आसीत्। अधुना सर्वकारेण बजटस्य अनुमोदनं कृतम् अस्ति।

HP Samosa Controversy सत्यं सर्वदा असत्यस्य सम्मुखीभवति इति समोसाविवादविषये अवदत् मुख्यमंत्री सुक्खुः

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः मुम्बईनगरे उक्तवान् यत् काङ्ग्रेसस्य विचारधारा विकसितभारतस्य चिन्तनस्य आधारं स्थापितवती। एषः एव पूर्वप्रधानमन्त्री स्वर्गीयः इन्दिरागान्धी, राजीवगान्धी च, ये राष्ट्रहिताय नीतयः निर्मितवन्तः, येषां कारणात् अद्य भारतं विकासमार्गे अग्रे गच्छति। सः अवदत्, “महाराष्ट्रकाङ्ग्रेसकार्यालयं प्राप्ते काङ्ग्रेसनेता पवनखेडा मम कृते समोसाम् अर्पितवान्।

तदा अहं पृष्ठवान् यत् अत्र या राजनीतिः भवति सा समोसा-विषये अस्ति वा विकासे, स्त्रियाः सम्माने च? सत्यं सर्वदा अनृतस्य सम्मुखं भवति, अन्ते तु सत्यं सर्वदा विजयते। महाराष्ट्रम् इव हिमाचलप्रदेशे अपि राज्यसभानिर्वाचनकाले ‘ऑपरेशन लोटस’ आयोजितम् आसीत्” इति। मुख्यमंत्री सुक्खुः अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशे यदा भाजपायाः ऑपरेशन लोटस विफलं जातं तदा आरभ्य राज्यस्य निन्दां कर्तुं प्रयत्नाः क्रियन्ते। सः अवदत् यत् काङ्ग्रेससर्वकारः युद्धवत् ऑपरेशन लोटस इत्यस्य सम्मुखीभवति। राज्यस्य जनाः काङ्ग्रेससर्वकारस्य नीतयः अनुमोदितवन्तः, पुनः काङ्ग्रेसविधायकानां संख्या चत्वारिंशत् यावत् वर्धिता। अत एव हिमाचलप्रदेशस्य विरुद्धं मिथ्याप्रचारः क्रियते, प्रधानमन्त्री अपि सामाजिकमाध्यमेषु उल्लेखं करोति। सः अवदत् यत् धनशक्त्या काङ्ग्रेससर्वकाराणां पतनस्य षड्यन्त्रेण लोकतन्त्रं सुदृढं भवति वा इति महाराष्ट्रजनैः निर्णयः करणीयः। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् काङ्ग्रेससर्वकारः २०२७ वर्षपर्यन्तं हिमाचलप्रदेशं स्वावलम्बनं, २०३२ वर्षपर्यन्तं देशस्य समृद्धतमं राज्यं च कर्तुं प्रयत्नाः कुर्वन् अस्ति। अस्य कृते नीतिपरिवर्तनानि क्रियन्ते येन विकासस्य प्रकाशः समाजस्य अन्तिमव्यक्तिपर्यन्तं गच्छति। सः अवदत् यत् हिमाचलसर्वकारेण वर्षद्वयात् न्यूनेन समये पञ्च प्रतिज्ञाः पूर्णाः कृताः। पुरातनवृत्तियोजना प्रथमे एव मन्त्रिमण्डलसभायां कार्यान्विता, प्रथमश्रेणीतः सर्वकारीयविद्यालयेषु आङ्ग्लमाध्यमेन शिक्षा आरब्धा अस्ति। १८ वर्षाणाम् उपरि महिलानां कृते प्रतिमासं १५०० रूप्यकाणां पेन्शनं प्रदत्तं भवति।

त्रिवारं हृदयाघातः, हृदयनलिका स्थापिता, सम्प्रति ६५ वयसि पञ्चकिलोमीटर धावनस्पर्धा पूर्णा कृता

हिमसंस्कृतवार्ता: - बिलासपुरम्। यदि भवान् किमपि कर्तुं निश्चयं करोति, दृढनिश्चयेन च धैर्यं धारयति तर्हि किमपि कठिनं नास्ति। इयं उक्तिः हमीरपुरस्य ६५ वर्षीयः ओमप्रकाशाय सम्यक् अनुकूला अस्ति। सः त्रिवारं हृदयाघातं प्राप्य हृदयनलिकामपि स्थापितवान् (स्टन्ट) अस्ति। तदपि सः न हारितवान्, परन्तु अधुना सः ५ किलोमीटरधावनस्पर्धां कृत्वा आयुरपि पराजिता। सः शनिवासरे बिलासपुरे आरब्धे राज्यस्तरीयमास्टर्स एथलेटिक्सस्पर्धायां पूर्णशक्त्या धावितवान्। ओमप्रकाशस्य अष्टवर्षपूर्वं षण्मासाभ्यन्तरे त्रयः हृदयाघाताः अभवन्। तदनन्तरं वैद्याः तस्य वक्षःस्थले स्तम्भं प्रविश्य तस्य प्राणान् रक्षन्ति स्म। शल्यक्रियायाः अनन्तरं मधुमेहस्य स्तरः अपि ५६० यावत् अभवत्। गमनम् अपि कठिनम् अभवत्। तदनन्तरं सः स्वशरीरं स्वस्थं स्थापयितुं निश्चितवान्। मन्दं गन्तुं आरब्धवान्, पश्चात् न पश्यति स्म। ओम प्रकाशः शनिवासरे मास्टर्स एथलेटिक्स प्रतियोगितायां ५००० मीटरधावने ३५ निमेषमध्ये सम्पन्नवान्। सः धावनं जेतुम् न शक्तवान्, परन्तु तस्य उत्साहं दृष्ट्वा सर्वे तस्मै अभिनन्दनं कुर्वन्ति स्म। ओमप्रकाशः हमीरपुरस्य निवासी अस्ति। सोलनस्य चमाकडीस्थाने ढाबां चालयति। शनिवासरे आरब्धायां स्पर्धायां भागं ग्रहीतुं परिवारेण सह आगतः। ओमप्रकाशः अवदत् यत् २०१६ तमे वर्षे प्रथमः हृदयाघातः अभवत्। एकमासपश्चात् द्वितीयः हृदयाघातः अभवत्। तृतीयः हृदयाघातः प्रायः षण्मासानाम् अनन्तरं अभवत्। परिवारः तं आईजीएमसी शिमलां नीतवान्, तत्र वैद्याः एकां हृदयनलिकां स्थापितवन्तः। शल्यक्रियायाः अनन्तरं शर्करा बहु वर्धिता। एतस्य अनन्तरं मन्दं गमनम् आरब्धवान्। किञ्चित्कालानन्तरं गमनेन सह धावितुं आरब्धवान्। ततः तस्य स्वभावः अभवत्, सः धावनेन दीर्घतरं दूरं गन्तुं आरब्धवान्। अद्यत्वे अपि सः दिवा समयं गृहीत्वा प्रायः एकहोरापर्यन्तं निरन्तरं धावति। ओमप्रकाशः दीर्घायोः रहस्यं कथितवान्। सः अवदत् यत् अग्रिमे समये सः पूर्णतया सज्जतापूर्वकम् आगत्य उत्तमं प्रदर्शनं करिष्यति। सः युनां कृते मादकद्रव्येभ्यः दूरं स्थातुं आह्वानं कृतवान्। शरीरं स्वस्थं कुर्वन्तु। प्रतिदिनं न्यूनातिन्यूनं एकघण्टां व्यायामं कुर्वन्तु, तदा एव भवतः आयुः दीर्घतरं भविष्यति।

पद्मश्री मुसाफिरभारद्वाजस्य निधनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - चम्बा। चम्बाजनपदस्य भरमौरस्य सचुई ग्रामस्य पद्मश्री मुसाफिरभारद्वाजस्य विगतसायं निधनम् अभवत्। सः १०१ वर्षीयः आसीत्। सः स्वस्य दुनेरा-निवासस्थाने अन्तिमं निःश्रासं गृहीतवान्। अतः तस्य निधनेन सम्पूर्णं भरमौरक्षेत्रं दुःखदं जातम्। दिव्य हिमाचल- मीडियासमूहद्वारा अपि मुसाफिरभारद्वाजः सम्मानितः आसीत्। असौ २०१३ तमे वर्षे दिव्य हिमाचलेन उत्कृष्टतापुरस्कारेण सम्मानितः। पद्मश्री मुसाफिरराम भारद्वाजस्य भ्रातुः सेवानिवृत्तः प्राचार्यः प्रकाशभारद्वाज अवदत् यत् पद्मश्री मुसाफिरः अस्वस्थः आसीत्। तस्य निधनस्य

वार्तायां सङ्गीतजगति शोकस्य तरङ्गः अस्ति। तस्य अन्तिमसंस्कारः शनिवासरे पतरालांस्थिते श्मशाने पूर्णराज्यसम्मनेन कृतः। मुसाफिररामस्य जन्म १९३० तमे वर्षे भरमौरस्य सचुईग्रामे दीवानारामस्य गृहे अभवत्। सः १३ वर्षे पारम्परिकवाद्यवाद्यं शिक्षितवान्। एतत् वाद्यं ताम्रचतुष्कोणे मेषचर्मणा निर्मितम् अस्ति। मुसाफिररामः स्वकौशलेन देशे विदेशे च नाम अर्जितवान्। २०१४ तमे वर्षे पद्मश्री-पुरस्कारः प्राप्तः। २०१० तमे वर्षे दिल्लीनगरे आयोजितायां राष्ट्रमण्डलक्रीडायां अपि सः प्रदर्शनं कृतवान्। मुसाफिररामः स्वपरिवारस्य ज्येष्ठः पुत्रः आसीत्, सः स्वपितुः कृषिकार्ये साहाय्यं करोति स्म। तस्य पत्न्याः शुकोदेव्याः चत्वारः पुत्राः महेशकुमारः, चमनलालः, रोशनलालः, विनोदकुमारः, एकः पुत्री धोनीदेवी च अस्ति।

शिक्षायां निवेशः समाजसेवायाः सर्वाधिका प्रभावपूर्णा रीतिरस्ति- उपराष्ट्रपतिः जगदीपधनखडः

हिमसंस्कृतवार्ता: उपराष्ट्रपतिना जगदीप-धनखडेन उक्तं यत् शिक्षायां निवेशः समाजसेवायाः सर्वाधिका प्रभावपूर्णा रीतिरस्ति। तेनोक्तं यत् अनेन मानवसंसाधनं समृद्धं भवति सहैव अस्माकं वर्तमानभविष्यं सुरक्षितं भवति। राजधान्यां नवदिल्ल्यां राष्ट्रीयप्रौद्योगिकी संस्थानस्य चतुर्थ-दीक्षान्तस्मारोहस्य आध्यक्ष्यं निर्वहन् श्रीधनखडः एतत् वक्तव्यम् अयच्छत्। अपि च उक्तं यत् शिक्षा देशस्य समृद्धं पुरतनं च रिक्तं पुनः अन्वेष्टुं शक्तिं प्रददाति।

प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना विकासे उत्कृष्ट-प्रगतये उत्तराखण्डस्य कृता प्रशंसा

हिमसंस्कृतवार्ता: उत्तराखण्डे गतदिने राज्य स्थापना दिवसः महतोल्लासेन परिपालितः। राज्यस्य स्थापनायाः अयं रजतमहोत्सवः अपि। उपराष्ट्रपतिः जगदीप-धनखडः प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी गृहमन्त्री अमितशाहश्च उत्तराखण्ड-वासिभ्यः शुभकामनाः प्रदत्तवन्तः। अत्रावसरे सामाजिकसञ्चारपटले उपराष्ट्रपतिना उक्तं यत् उत्तराखण्डाय प्राचीन-सौन्दर्यस्य आध्यात्मिक समृद्धेः च आशीर्वादः वर्तते। अमुना कामना कृता यत् धन्यं राज्यं वृद्धिं लसेत्। उत्तरोत्तरं प्रगतिं विकासं च लभेत्। प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना विकासे उत्कृष्ट-प्रगतये उत्तराखण्डस्य प्रशंसा कृता। उत्तराखण्डस्य पञ्चविंशे स्थापना दिवसावसरे राष्ट्रम् आभासीय माध्यमेन सम्बोधयन् प्रधानमन्त्री अवीचत् यत् राष्ट्र भाविन्यां पञ्चविंशति-वर्षेषु विकसितं भारताय विकसितोत्तराखण्डस्य सङ्कल्पं पूर्यत् द्रक्ष्यति। केन्द्रीय-गृह-मन्त्रिणा अमितशाहेनापि राज्यस्थापना-दिवसावसरे उत्तराखण्डस्य वासिभ्यः शुभकामनाः प्रदत्ताः।

उत्तराखण्डराज्यस्य राज्यप्रतीकानि

श्वेत-पीत वर्णीयं हिमालये एव भवत्युत्पन्नम्। तदस्ति ब्रह्मकमलं उत्तराखण्डस्य राज्यपुष्पम्॥ औषधीय गुणयुक्तोऽस्ति तथा चास्ति सुमनोहरः। यथा उच्चस्थानेऽवलोक्यतेऽन्तरिक्षः तथैवास्ति उत्तराखण्डस्य राज्यवृक्षः बुराँशवृक्षः॥ हिमालयस्य मयूरं इति नाम्ना विश्वविख्यातोऽस्ति तथा चास्ति सुदुर्लभः। कृष्णजन्मोत्सवे यथादृश्यते गोपालः तथैवस्ति राज्यस्य राज्यपक्षी मोनालः॥ वनाच्छादितेषु हिमशिखरेषु तस्य वर्णनं करणीयः किदृशः।

हिमसंस्कृतवार्ता:

हास्यचलच्चित्रस्य 'भागम भाग' इत्यस्य उत्तरकथायाः सज्जता आरब्धा

हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी, मुम्बई। २००६ तमे वर्षे निर्मितस्य सफल-हास्यचलच्चित्रस्य 'भागम भाग' इत्यस्य उत्तरकथायाः सज्जता आरब्धा जाता। पिंकविला इत्यस्य वार्तानुसारम् अक्षयकुमारः गोविन्दा परेश रावलः च सह भागम भाग द्वितीयं चलच्चित्रं कर्तुं सज्जः अस्ति। २००६ तमे वर्षे प्रदर्शितं भागम भाग सफल-चलच्चित्रम् आसीत्। एतत् हास्यचलच्चित्रं जनानां कृते अतीव रोचते स्म। अद्यत्वे अपि अस्य चलच्चित्रस्य बहवः दृश्याः सामाजिकमाध्यमेषु वायरल् भवन्ति एव। अस्य चलच्चित्रस्य उत्तरकथां प्रशंसकाः बहुकालात् प्रतीक्षन्ते। अधुना च भागम भाग इत्यस्य प्रदर्शनात् १८ वर्षाणाम् अनन्तरं तस्य उत्तरकथायाः सज्जता आरब्धा जाता। परन्तु अद्यापि तस्य आधिकारिकघोषणा न जाता।

हिमाचले चिकित्सासूचिकयाएचआईवी-रोगस्य प्रसारः, छात्राः अपि प्रभाविताः; एकस्मिन् वर्षे नूतनाः रोगिणः प्रकटिताः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। हिमाचल प्रदेशे मद्यपानं चिकित्सासूचिकया एचआईवी इव घातकं रोगं प्रसारयति। एकस्मिन् सर्वेक्षणे उद्घाटितं यत् ५% - १०% युवानः इन्द्रावेनस ड्रग्स इत्यस्य उपयोगेन एचआईवी-रोगस्य जाले पतन्ति, यत्र छात्राः अपि सम्मिलिताः सन्ति। मद्यस्य दुर्लभा-व्यसनः, तदनु घातकः रोगः च इति। हिमाचल-प्रान्तस्य अनेकानां युवानां एतत् स्थितिः अस्ति। मद्यपानं कर्तुं चिकित्सासूचिकायाः प्रयोगेण प्रदेशे एचआईवी-रोगस्य प्रसारस्य कारणं जातः। विशेषतः एतेषु रोगिषु मध्ये छात्राः अपि सम्मिलिताः सन्ति। राज्ये कृतस्य सर्वेक्षणे षष्पः उद्घाटनं जातं अस्ति। हिमाचलप्रदेशराज्यस्य एड्स नियंत्रण सोसायटी इत्यस्य परियोजना-निर्देशकः राजीव कुमारः उक्तवान् अस्ति यत् राज्ये वर्तमानकाले ५,८७० जनाः एचआईवी-रोगेण पीडिताः सन्ति। १९९८ तः अद्यतनकालं पर्यन्तं ३०४ बालकाः एचआईवी-संक्रमिताः जाताः। सर्वेक्षणे इदं अपि उद्घाटितं यत् राज्ये २०२३-२४ मध्ये कृते सर्वेक्षणे ५% - १०% युवानः इन्द्रावेनस ड्रग्स इत्यस्य उपयोगेन एचआईवी-रोगस्य जाले पतन्ति। एतत् सर्वेक्षणे १५ तः ४९ वर्षवयः व्यक्तिषु कृतम्। राज्य-कार्यक्रम-अधिकारी डॉ. ललित ठाकुरः उक्तवान् अस्ति यत् एचआईवी-रोगस्य मुख्य-कारणेषु चिकित्सासूचिकायाः उपयोगः अपि एकः कारणः अस्ति। हिमाचलप्रदेशराज्यस्य एड्स नियंत्रण सोसायटीः युवानां महिलानां च विशेषं ध्यानं यच्छति। गतवर्षे सार्धं-पञ्चलक्षाधिकं परीक्षणं कृतम्। एचआईवी-संक्रमित-रोगिणां कृते प्रतिमासं १५०० रुयकाणां सहायतायाः व्यवस्था अस्ति, तथा निःशुल्कबस-प्रवास-पत्रं न्यूट्रिशनल-किट च प्रदीयते। डॉ. ललित ठाकुरः उक्तवान् यत् वर्ष २०३० पर्यन्तं एतस्य रोगस्य उन्मूलनं लक्ष्यं अस्ति।

श्रृंगरहितः पुच्छोऽपि लघु लोम विहीनः सैवाऽस्ति राज्यस्य राज्यपशुः कस्तूरी मृगः॥ त्रिपर्वत श्रृंखलानामुपरिः अशोकस्तम्भोऽवलोक्यते। तस्याधः सत्यमेव जयते लिखितो दृश्यते। इतः एव भवति गंगा-यमुनयोरुद्गमस्थारम्भः॥ अस्य राज्यस्य राज्यचिन्हमस्ति अशोक स्तम्भः॥ षड सन्ति अत्र राष्ट्रीय उद्यानानि तथा त्रयोदश जनपदानि। बद्दीनाथ केदारनाथ गंगोत्री यमुनोत्रीश्च चत्वारि धामानि॥ यथा नीलकण्ठः शोभां प्राप्नोति कुण्डले तथैव कुमाऊं तथा गढ़वाल द्वे स्तः मण्डले। वन-पर्वतादीनां कारणेन अस्य राज्यस्य प्राकृतिकं सौन्दर्यं विद्यते सम्पूर्णं -भूमण्डले-
डॉ. सन्तोषकाण्डपालः मानिला अल्मोड़ा, उत्तराखण्डः

हितभावना स्वकल्याणाय भवति

अनादिकालतः जीवः स्वकीये अर्थात् वैयक्तिके सुखे हिते वा तत्परः सन् जगति प्रवर्तमानोऽस्ति। अतः 'मत्पार्श्वे सुखं स्यात्, मम आदरः भवतु, सम्मानः भवतु, मम नाममहिमा लोके प्रसरतु, मम हितं स्यात्, मत्कल्याणं भवेत्, मन्मुक्तिः स्यात्, मया ईप्सितं सर्वं सिद्ध्येत्' इत्येवं प्रकारेण संसारं हि क्षुपार्थं आक्रष्टुं तस्य स्वभावः तत्परः भवति। एतस्य स्वभावस्य कारणतः तस्मिन् कामना, ममता, आसक्तिः इत्यादीनां वृद्धिः एवं दृढता जायमाना वर्तते। परन्तु आत्मकल्याणं तु कामनादीनां दूरीकरणद्वि सिद्ध्यति। अतः संसारं प्रति जीवस्य यः आकर्षणजन्यः स्वभावः, तस्य दूरीकरणार्थं सर्वप्राणिनां हिते रतिः, प्रीतिः वा परमावश्यकौ। अर्थात् 'प्राणिमात्रं सुखं प्राप्नुयात्, नात्र कोऽपि दुःखी भवेत्, सर्वेषाम् आदरसत्कारादिकं भवेत्, सर्वेषां कल्याणं स्यात्, सर्वेषां परमात्मप्राप्तिः सम्भवेत्।' इति एतादृशः भावः अत्यन्तम् आवश्यकः। एतादृशः सर्वहितकारी भावश्चेत् संसाराकर्षणं शनैः दूरीभवितुम् अर्हति। यदा एवं अन्तःकरणे स्थितः प्राक्तनः परिच्छिन्नताभावः नश्यति तदा परमात्मप्राप्तिरपि सम्भवति- "ते प्राप्नुवन्ति मामेव सर्वभूतहिते रताः।" इति। एवं जीवे 'अहं ब्रह्मास्मि' इति भावः जागर्ति। तस्मात् तदा सांसारिकी अहंता, ममता इत्यादिभावः पूर्णतः विलयतां गच्छेत्। एतादृशः जीवः हि कृतकृत्यः, दुर्लभश्च लोके इति। शुभम्।

कृषकस्य प्रतिशोधः

पत्रकारकृषकयोः वार्ता

हास्यकणिका विशेषज्ञ- विदुषी अग्रवाल
प्रेरणास्रोतः- महाभागः महेन्द्रमिश्रमहोदयः

पत्रकारः पृच्छति- भवान् वृषभौ किं पोषयति?
कृषकः- कृष्णम् अथवा श्वेतम्- किं वृषभम्?"
पत्रकारः- श्वेतवृषभम्।
कृषकः- तृणम्!!
पत्रकारः पुनः पृच्छति- कृष्णं च?
कृषकः पुनः उक्तवान्- तृणम् एव!!
पत्रकारः पुनः पृच्छति- भवान् वृषभौ कुत्र बध्नासि?
कृषकः पुनः उक्तवान्- कृष्णम् अथवा श्वेतम्- किं वृषभम्?
पत्रकारः- श्वेतवृषभम्।
कृषकः- बहिः!!
पत्रकारः पुनः पृच्छति- कृष्णं च?
कृषकः पुनः उक्तवान्- बहिरेव!!
पत्रकारः अपि पुनः पृच्छति- भवान् वृषभौ कुत्र स्नानं कारयति?
कृषकः पुनः उक्तवान्- कृष्णम् अथवा श्वेतम्- कं वृषभम्?
पत्रकारः- श्वेतवृषभम्।
कृषकः उक्तवान्- जलाशये!!
पत्रकारः पुनः पृच्छति- कृष्णं च?
कृषकः पुनः उक्तवान्- जलाशये एव!!
पत्रकारस्य क्रोधः सप्तमे आकाशे!! उक्तवान् यत्- यदि द्वाभ्यां सह समानं व्यवहारं करोति तर्हि मां किमर्थं पुनः पुनः पृच्छति- श्वेतम् अथवा कृष्णम्?
कृषकः उक्तवान्- यत् कारणं अस्ति- कृष्णवृषभः मम अस्ति। पत्रकारः पुनः पृच्छति- श्वेतवृषभः कस्य अस्ति? कृषकः पुनः उक्तवान्- मम एव!!
पत्रकारः मूर्छितः अभवत्। पत्रकारः यदा चैतन्ये आगतवान् तदा कृषकः पत्रकारं उक्तवान् यत्- इदानीं त्वम् अवगच्छसि यत् पत्रकाराः येन प्रकारेण सामान्यजनान् भ्रामयन्ति तर्हि कथं प्रतीयते।
पत्रकारः- निःशब्दः

श्री तोडकर-अभिजित abhitdkr9@gmail.com

संस्कृतविद्यास्थानानि- २६

वंशब्राह्मणम्- एतत् अत्यन्तं लघुकायं ब्राह्मणं केवलं खण्डत्रयात्मकम्। सामानानुवर्तकानाम् ऋषीणां परम्परा एतेन ब्राह्मणेन ज्ञायते।
ग्रन्थारम्भे ब्रह्मदेवः, ब्राह्मणाः, आचार्याः, ऋषयः देवेषु वायुः मृत्युः विष्णुः वैश्रवणः एते नमस्कृताः। सायणमतेन एते सर्वे परात्परगुरवः सन्ति।
सामवेदस्य गानपरम्परा साक्षात् ब्रह्मदेवात् आरभते। स्वयम्भुः ब्रह्मणः कश्यपं यावत् पुनश्च ततः शर्वदत्त-गार्ग्यपर्यन्तम् एषा परम्परा। ब्रह्मा, प्रजापतिः, मृत्युः, वायुः, इन्द्रः, अग्निः, कश्यपः एवमेषा सामवेदगानस्य परम्परा।
सामवेदस्य जैमिनिशाखासम्बद्धानि त्रीणि ब्राह्मणानि प्राप्यन्ते- जैमिनीयब्राह्मणम्, जैमिनीयार्षेयब्राह्मणम्, जैमिनीयोपनिषद्ब्राह्मणम् / तलवकारब्राह्मणम् च।
जैमिनीयब्राह्मणम्- सामवेदस्य प्रवर्तकः जैमिनिः अतः तेन प्रणीतमिदं ब्राह्मणं सामवेदस्य प्राचीनतमं ब्राह्मणम् अस्ति। एतत् शतपथब्राह्मणवत् दीर्घकायं ब्राह्मणम्।
अस्मिन् ब्राह्मणे काण्डत्रयं वर्तते। प्रथमे काण्डे ३६४ खण्डाः, द्वितीये ४४२ खण्डाः, तृतीये च ३८६ खण्डाः सन्ति। समेत्य खण्डसङ्ख्या ११९२ अस्ति।
जैमिनीयब्राह्मणस्य आरम्भे, अन्ते च जैमिनेः स्तुतिः वर्तते। जैमिनीयं तथा ताण्ड्यमहाब्राह्मणम् इत्यनयोः विषयदृष्ट्या अत्यधिकसमानता अस्ति। सोमयागगतं औद्गात्रतन्त्रं, गवामयनसत्रं, एकाहायागः, द्वादशाहायागः इत्यादीनां यागानां वर्णना उभयत्रापि प्राप्यते। तथापि ताण्ड्यब्राह्मणे ये विषयाः सङ्क्षेपेण निरूपिताः ते एव जैमिनीयब्राह्मणे विस्तृतं विवेचिताः सन्ति।
प्रथमे काण्डे अग्निहोत्रस्य कार्यं नित्यं चेति भेदद्वयं वर्णितम्। द्वितीये एकाहायागः गवामयनयागः सरमा-पणि-संवादः इत्यादयः विषयाः सन्ति। तृतीयकाण्डे द्वादशाहायागः निरूपितः। अथर्वणः पुत्रस्य दधीचेः कथा अस्मिन्काण्डे उपलभ्यते। मन्दम् उच्यताम्, भूम्याः अपि कर्णाः सन्ति इति प्रसिद्धा लोकोक्तिः एतस्मात् ब्राह्मणात्। जैमिनिशाखीयब्राह्मणेषु ऋग्वेदे इव ङ इति व्यञ्जनं प्राप्यते एतदेव एतेषां ब्राह्मणानां प्राचीनतायाः परिचायकम्।

जैमिनीयार्षेयब्राह्मणम्- यथा कौथुमशाखीय ताण्ड्यमहाब्राह्मणं तथा जैमिनीयब्राह्मणम् अनयोः विषयदृष्ट्या विद्यते तथैव कौथुमशाखीयम् आर्षेयब्राह्मणं तथा जैमिनीयार्षेयब्राह्मणं विषयदृष्ट्या समानम्। स्वाध्यायाः यज्ञश्च एतयोः कृते सामान्यं ऋषिः छन्दः देवता च एतेषां ज्ञानम् अत्यावश्यकम् एवं प्रतिपादनं अत्रापि प्राप्यते। सामान्यस्य प्रवर्तकशीलां वर्णनं कृतम्। ग्रामगेयेषु गानेषु अध्यायाः खण्डाः विन्यासाः आर्षेयब्राह्मणेन समानाः। जैमिनीयोपनिषद्ब्राह्मणम्- एतस्य ब्राह्मणस्य अपरं नाम तलवकारब्राह्मणम् इति। तलवकारः एतस्मिन्ब्राह्मणे चत्वार अध्यायाः सन्ति। तेषां विभाजनं पुनः अनुवाकेषु खण्डेषु च कृतम् अस्ति। पुरातनी भाषा, ऐतिहासिकानि तथा देवशास्त्रीय आख्यानानि एतैः एतस्य ब्राह्मणस्य महत्त्वं वर्धितम् अस्ति। येषाम् अन्यत्र उल्लेखः न प्राप्यते तादृशाः परम्पराः अत्र उल्लिखिताः। उदाहरणार्थं अतिमानवीयशक्तेः प्राप्त्यर्थं निशीथकाले करणीयायाः श्मशानसाधनायाः उल्लेखः।
ब्राह्मणेऽस्मिन् ओङ्कारः हिङ्कारः च एतयोः महता बहुधा वर्णिता। ओङ्कारादेव गायत्र्याः उत्पत्तिः अभवत् तथा च गायत्र्याः कारणात् प्रजापतिः ऋषयः देवाश्च अमृतत्वं प्राप्तवन्तः इति उक्तम्। तदेतदमृतं गायत्रम्। एतेन वै प्रजापतिरमृतमगच्छत्। एतेन देवाः एतेन ऋषयः। एषः खण्डः गायत्र्युपनिषद् इति नाम्ना प्रसिद्धः। एतस्मादनन्तरं केनोपनिषदः अथवा तलवकारोपनिषदः आरम्भः भवति।

त्वं मादस्तावत् मस्तः मस्तः, त्वं मादस्तावत् मस्तः

(Sanskrit Version of Hindi film song- तू चीज बडी है मस्त मस्त)

रचयिता - डॉ. रुरुकुमारमहापात्रः (अध्यापकः) राष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपति:

आलापः - नि सा मा पा

M - त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः

न ही त्वयि किञ्चित् संज्ञा, संज्ञा

न ही त्वयि किञ्चित् संज्ञा, संज्ञा

तदुपरि यौवनरम्या, रम्या

न ही ते ही ..न ही ते ही कोऽपि दोषः, दोषः

प्रमत्ता त्वं वै रासः, रासः

त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः

F - आसक्तः ते हि नाम, नाम

आसक्तः ते हि नाम, नाम

हृदयालानं कामः, कामः

मे ही बाहून्, मे हि बाहुं ना धर्ता, धर्ता

अभिशस्तः हे त्वम् अहो मस्तः, मस्तः

M - त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः

आलापः - नि सा गा मा

F - ब्रूहि प्रियो मे, का मे शोभा

किञ्चु आस्ते मय्यनु आभा

ब्रूहि प्रियो मे, का मे शोभा

किञ्चु आस्ते मय्यनु आभा

त्वं चायं तावत् औष्णम् उष्णं

त्वं चायं तावत् औष्णम् उष्णं

तव चालने प्रेमी बर्ही, बर्ही

ते हि केशा दीर्घाः ...

ते हि केशादीर्घाः चित्तचोरः, चोरः

घनघोरघटो मदमस्तः, मस्तः

F - त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः

Co - त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः --- (०२)

आलापः - पा नि सा

M - हन्मे मग्रम् अक्ष्णोः ते ही

त्वञ्च कान्ता भूया मे ही

हन्मे मग्रम् अक्ष्णोः ते ही

त्वञ्च कान्ता भूया मे ही

F - मा दृग्बाणैः हन्या हन्याः

मा दृग्बाणैः हन्या हन्याः

ए घाताः स्युः वै मन्याः, मन्याः

संसार ---, शं साध्यं नहि ए

स्निग्धः, स्निग्धः

ए स्नेहोऽतीवाऽऽरक्तः, रक्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः

त्वं मादस्तावत् मस्तः

Co - त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः

हिमसंस्कृतवार्ता:

त्वं मादस्तावत् मस्तः
M - न ही त्वयि किञ्चित् संज्ञा, संज्ञा
न ही त्वयि किञ्चित् संज्ञा, संज्ञा
तदुपरि यौवनरम्या, रम्या
न ही ते ही ... न ही ते ही कोऽपि
दोषः, दोषः
प्रमत्ता त्वं वै रासः, रासः
Co- त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः
त्वं मादस्तावत् मस्तः
त्वं मादस्तावत् मस्तः
त्वं मादस्तावत् मस्तः
F - आसक्तः ते हि नाम, नाम
आसक्तः ते हि नाम, नाम
हृदयालानं कामः, कामः
मे ही बाहून्, मे हि बाहुं ना धर्ता, धर्ता
अभिशस्तः हे त्वम् अहो मस्तः, मस्तः
Co३T- त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः
त्वं मादस्तावत् मस्तः
त्वं मादस्तावत् मस्तः, मस्तः
त्वं मादस्तावत् मस्तः --- (०३)
पृष्ठभूमौ आलापः